

EUobserver - Brisel

Брисел, 22. фебруар – Једна ствар је сигурна: једностраним проглашењем независности није стављена тачка на причу о Косову. Баш напротив, све указује на то да ће у годинама које су пред нама Косово задавати још већу главобољу међународној заједници, а нарочито Европској унији.

Не можемо кривити косовске Албанце – тежње већинског становништва су у потпуности легитимне, поготово када се узме у обзир све што су им пре десет година учиниле Милошевићеве снаге. Међутим, то што је нека жеља легитимна не значи и да јој треба изаћи у сусрет, чак ни да је та жеља сама по себи нарочито мудра. Најразличитије заједнице широм света чезну за независношћу или смењивањем режима. Испуњавање свих тих жеља представљало би рецепт за стварање хаоса. Сама реч "балканизација" има негативан призив. Е па, у недељу је почела поновна балканизација Балкана.

На сваком континенту имамо енклаве које би волеле да не живе под туђом влашћу – племена, расе, мањине и народе који никада нису имали сопствену државу. Реч је о читавој једној армији. Има их и у самој Европској унији. Уз то, имамо и обрнуте случајеве – државе које су независност стекле захваљујући историјској случајности и чију територију њихови суседи жарко желе. Срећом, ту су Уједињене нације и одбрањени светски поредак.

Присталице независности Косова тврде да оно представља јединствен случај. Сматрају да га посебним чини његов статус протектората УН, као и чињеница да је прошло кроз толике муке. Међутим, сваки случај је на неки начин јединствен. Још нисам чуо убедљив разлог зашто није било могуће одржавати статус кво до тренутка када цео регион буде спреман за пријем у чланство ЕУ. Такво решење би било могуће да Америка и њене главне европске савезнице нису косовским Албанцима ставиле до знања да ће подржати једнострано проглашену независност, а затим и страћити велику количину новца на независно Косово. На тај начин распршен је и последњи трачак наде да ће преговорима бити постигнуто компромисно решење.

Постоји бар десет разлога за сумњу у то да ова независност заиста иде у прилог ЕУ, западном Балкану, па чак – дугорочно гледано – и самом Косову.

Незаконита према међународном праву

Као прво, ма колико је држава признавало, независност Косова је према међународном праву и даље незаконита. Како се ЕУ залаже за владавину права у међународним односима, ово се коси са циљем који је сама себи задала. Затим, Косово није у стању да управља само собом. ЕУ шаље мисију од 2.000 људи која треба да ојача тамошње правосуђе. Такође, Косово не може ни да се стара о сопственој безбедности. Никада ниједној колонији која је испуњавала тако мало неопходних услова није дата независност.

Као треће, са стопом незапослености од 40 одсто, привредом у колапсу, лошом инфраструктуром, раширеним организованим криминалом и незанемарљивом емиграцијом, независно Косово једноставно не може да опстане без обилне стране помоћи.

Четврто, подстицање Косова да прогласи независност нанело је штету ЕУ, изазвавши унутрашњи раскол између оних земаља чланица које признају Косово и оних које га не признају. Тиме је такође створен јаз у односима већег броја чланица са Србијом, односно мањег броја чланица са Косовом. Тврдње да је ЕУ јединствена у свом приступу питању Косова најобичнија су лаж. Можемо само да кажемо да у недостатку заједничке политике према Косову међусобно поштујемо разлике у мишљењу. Међутим, ако ЕУ не може да се договори око заједничке политике према Косову, како се од ње може очекивати да заузме јединствен став према Русији или међународном споразуму о борби против климатских промена? Штавише, тешко да ће овај раскол моћи брзо да се превазиђе. Много је вероватније да ће се само продубљивати и наставити да изазива неслогу.

Затим, пети аргумент био би да ће нас независност Косова по свој прилици скупо коштати. Читав државни апарат мора да се финансира. Већ су обећане донације у вредности од преко милијарду евра, што је готово двоструко већа сума од оне коју ће ЕУ у том истом временском периоду послати Авганистану. Комесар за проширење ЕУ Оли Рен ове недеље је изјавио да је подршка Косову неопходна "како не бисмо имали црну рупу на Балкану која би вечито гутала новац европских пореских обвезника". То је, међутим, управо оно што смо урадили!

На шестом месту је чињеница да ћемо признавањем илегалне независности дати

подстицај заједницама које су у искушењу да крену истим путем као Косово. Премда је тешко поверовати да ће случај Косова имати непосредне последице по Каталонију или Шкотску, ми јесмо створили опасан преседан. Ко може да зна ко ће га једном искористити?

Због чега?

Као седмо – због чега уопште све ово? Косово никада неће бити истински независно. Тешко да ће косовски пасоши бити најпожељнији путни документ. Нити ће Косово имати своје место у Уједињеним нацијама. Косово је свој положај српског вазала под заштитом УН заменило за положај вазала ЕУ под заштитом УН. Ако не рачунамо задовољство које произлази из прилике да се Србији гурне прст у око, независност Косова је бесмислена.

Осмо – излаз из на овај начин створеног проблема се уопште не види! Оли Рен очекује да ће се ствари "смирити". Велико је питање да ли ће се уопште и Србија "смирити" ако је судити по оштром говору који је министар спољних послова Србије недавно одржао пред Европским парламентом. Дакле, не знамо како ће се ствари развијати. Можемо ли да замислимо како кроз десет година министри Србије и Косова мирно седе за истим столом и расправљају о питању Кипра, Русије или можда обновљивим изворима енергије?

Разлог број девет је тај што би слање толиког новца и људства као помоћи Косову могло да доведе до проблема са суседним државама које би се осетиле запостављеним. То неће помоћи побољшању односа. Поред тога, на самом Косову постоји опасност од стварања зависности – привреда која се ослања на субвенције ЕУ, запослени који махом раде у државном сектору, примање милостиње уместо развијања предузетништва. Држава која има подршку ЕУ, али није у стању да постане њена чланица. Због тога би становници Косова могли да почну да се осећају као колонизован народ, а не као грађани независне државе, што би успорило уместо да убрза њихов пријем у ЕУ.

Најзад, усредсређеност на питање Косова, као и напетост око њега, могли би да одложе пријем и осталих земаља западног Балкана. Тиме се у опасност доводи стабилност читавог тог региона и повећава се могућност поновног избијања насиља.

Независност Косова ће нас све скупо коштати

Пише: Peter Sainley Berry

понедељак, 25 фебруар 2008 23:46

Стога, независност Косова – тачније њено признавање – представља чемерну причу о победи краткорочне користи над дугорочним планирањем, и доказује, ако је то уопште и потребно доказивати, да оно што људи желе не мора увек да се поклапа са њиховим стварним интересима. Поред добре, независност има и своју лошу страну. То важи у сваком појединачном случају.